

qual hi ha la vila qualificada pomposament 'ciutat' i estenent-se fins a la Gavarresa (Cf., *Riolato* a.952).

b) 908: «in com. *menresa*, in castro *Oristense*, in laçancias de domum Sta. Maria *Olostensis*, in lo. ubi dic. *Kavaresa*» (ib., 41). 920: «in castro *Oristense*, in agaç de Sta. Maria in villa q.v. *Eloste* ['Olost'] (ib. 81, 88). 922: «in kastro *Oristensi* --- Sta. Maria *Olostensis* --- in latere *Olostense*» (ib. 87, 98). 929: «in kastro *Oristense* in lo.u.d. *Bassilla*» [cf. *Vasilli*, a.920] (ib. 1217, 126). 982: kastro *Oristensem* --- Sta. Maria *Olostensis* (ib. 115m 133).

En un de 909 s'encreuen el tipus *a* i el *b*: «in com. *Alonsense*, in castro *Oristesens*» (ib. 42, 45). També he de judicar com un creuament de (*c*) amb (*a*) la forma *Oristidano* d'una part dels següents.

c) 955: «*Uristidano*, in valle q.d. *Karavullo*» (*Di.Ca.Vic.* 308, 368). 982: *Oristizan* --- *Uristidano*, alodis in com. Ausona (*Cat.Car.* II, 172.16, cf. 168.29, 169.3). *S.XII*: en les llistes de parr. vigatanes p.p.Pladevall (nº264), hi ha *Oristidano* als docs. I i III, i *Oristano* en el II, *Princ.*, *S.XII*: *Oristano* (Ripoll Vilamajor monogr. IV, 3). 1259: *Orista* (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 418). Des de llavors la forma moderna *Oristà* ja queda fixada definitivament; 1331: S.Andree de *Oristà* (Junyent *Misc.Gri.* I, 379). 1312, 1384, 1455: *Oristà* (SerraV. *Pimós Mpl.* III).

SORREITS o SORREIGS és el nom d'un riu bastant abundós i d'engorjada vall, que provinent de sota Sant Martí de Sobremunt i St. Boi de Lluçanès, desemboca per la dreta en el Ter, aigües amunt de Manlleu, entre St. Hipòlit de Voltregà i Ordeig (art. supra).

Ja en caminades de 1934 i 1935, me l'havien anomenat, a Sobremunt i St. Bartomeu del Grau, *surějits* els uns i *surějč* els altres (LL j 28). En una carta de l'intel·ligent informador vigatà de Mila i Fontanals, Giró Torà, li deia que «El *Gorg Negre* es una cascada de agua bajo una cascada del riu *Sorreits*» de la qual es conten històries populars d'encantats, follets i éssers malignes: la cita Casacuberta en nota a la narració de Verdagner d'un malson, on l'infant tem ser devorat per un tal follet, quan li fa por de caure en un gorg (*Escrits Inèdits Casac.* p.111).

Encara que el poeta parli d'un torrent prop de la seva casa pairal de Folgueroles, en la seva impressionant història, és versemblant que s'inspirés en les llegendes relatives al Gorg Negre del *Sorreits* ell que visqué confinat a la Gleva, vora el riu en qüestió (i els somnis no localitzen gaire) (cf. altres històries semblants en l'art *nítols* o *nyítols* del *DECat*, que amplio en el Suppl. a l'obra).

Parlant amb el Dr. Eduard Junyent, el 1953, del nom del riu *Sorreits* que m'intrigava, —perquè no s'explica la formació del nom si és un deriv. de *sorra* (SABURRA), altrament mot poc popular, en l'interior del Princ.—, em digué que ell també ho veia proble-

màtic, perquè «es diu *Sorrelios* en docs. antics» sobretot perquè «allí és on s'ha trobat l'estela ibèrica amb un nom semblant» Vaig saltar: — ?

Així la meua conversa de 1953 amb el savi arxiver vigatà. Des de llavors he vist, en efecte, que és una estela coneguda, i amb inscripció més completa — Gómez Moreno hi llegeix *SORIS* però sembla que hi ha altres lletres després.— . Sembla clar que s'hi llegeix *SORISTICO*: així ho publica Caro Baroja, en reunir exs. d'un sufix ibero-bascoide *-tiko*, *-diko* (*BRAE* xxv, 181). N'ha tractat Tovar repetidament en *Est. honor de Mz. Pidal* (1955, p.316); i en «*El Euskera y sus parientes*» (p.47); com sigui que Pio Beltrán li citava un *sa gu n ti co* trobat en un vas escrit de St. Miquel de Lliria (Val. 1942, p.27); ell que de moment havia dit «no creo que *-tico* sea vasco, sino parece un deriv. indoeuropeo» [com en *Salmanica* etc]; després sembla haver rectificat, admetent-ho com també ibèric, precisament perquè «hay que reconocer que el letrero *s o r i s t i c o b e c e n*, hallado en una piedra en las orillas de un arroyo llamado *Sorreits*, da que pensar».

Veiem, doncs, que tant Junyent com Tovar s'adonaren que en aquesta inscripció ibèrica, estava un nom parent del riu *Sorreits*, del nom del qual seria la probable etimològica.

Entenem que s'avançà per etapes en el desciframent de la inscripció; però que ja queda ben establert (Caro Baroja) que hi ha *SORISTICO*; i després s'hi ha vist també el mot *BEKEN*, de caràcter i significat més obscurs.

Però ara que hem vist que dels dos costats del riu *Sorreits*, hi ha dues poblacions de nom pre-romà, amb l'element *ORIS* comú a totes dues, i comú també al que ja s'anava admetent com a ètimon pre-romà de *Sorreits*; i sabent, d'altra banda, que *-TIKO* és sufix en l'ètimon d'aquest, una cosa apuntala l'altra i ens dóna una base ben fundada per a l'explicació etimològica de tot plegat.

Basta suposar que la *s-* de *S-ORIS-TIKO* és també un element addicional, prefix,³ i *-tiko*, sufix. Perquè es concep fàcilment que *-ISTICO* hagi donat *-estx(o)* o cosa semblant, per via fonètica normal, i tant la *-rr-* com el detall de la term² estaven subjectes a la influència del cat. *sorral*, i *eixorrancar* (EX-SABURR-), essent el nom d'un riu subjecte a avingudes i a formar al·luvions: sobretot a la part baixa, quan s'esplaià per la Gleva etc.

Les mencions antigues d'Oristà tant com les d'Orís, ja ens obligaven a reconèixer l'element *ORIS* com a base comuna a tots dos. En el tipus (*a*) *oristi*, de les d'Oristà, s'imposava reconèixer el sufix *-TI* de paper adjectival conegut, comú a l'ibèric i al basco-aquitànic; i per tant venint del remot pare comú a totes